

دەستپیکردنی توێژینهوه له سەر داینامیکی گهڕانهوهی ئاواره عێراقیه کان

پێکخراوی نیودهولهتی کۆچ عێراق هه لدهستیت به ئهجامدانی توێژینهوه بۆ لیکۆلینهوه له هۆکاره کانی سنوردارکردنی ویستی ئاواره عێراقیه کان بۆ گهڕانهوهیان بۆ شوێنی بنهڕهتی خۆیان.

توێژینهوه پێشنيارکراوه که بۆ وهلامدانهوهی قهیرانی ئیستای ئاوارهبوونه، که له کانوونی دووهمی ۲۰۱۴ دەستپیکرد به هۆی به دهستهتپێانی ههڕیمایهتی له لایه ن داعش له باکوور ناوهراستی عێراق، وه بهدواهاتی گهڕاندنهوهی هه نديک له م ناوچانه له لایه ن هیزه کانی هاوپهیمانان. له ئهیلوولی ۲۰۱۶ وه، تۆماری بهدواداچوونی ئاواره کان پێکخراوی نیودهولهتی کۆچ زیاتر له ۹۰۰،۰۰۰ گهراوه و زیاتر له ۳.۳ ملیۆن خه لکی ئاواره له سه رتاسه ری وولات دهستنيشان کردوه.

توێژینهوهی مهیدانی ئهجام ده دریت له پینچ قه زاو هه شت ناحیه له سه رتاسه ری ناوچه کاریگه ری له سه ربووه کانی عێراق. راپهینانی که له سه ره تاي مانگی تشرینی یه که م خاله سه ره کیه کانی داتا کۆکردنه وه له گه ل راپرسی توێژینه وه که ی پیناساند، هه ره ها پینداچونه وه ی میتۆدۆلۆجی و با شترین راپهینانی بۆ کۆکردنه وه ی داتا دا بین کرد. کۆکردنه وه ی داتای راسته قینه له گه ل کۆمه لگه ی ناو خۆی به م دوا یبه ده ستپیکردوه.

ئامانجه کانی ئەم توێژینه وه یه:

بۆ تیگه یشتن له داینامیک و ئه کته ره به شداریبووه کان له بریاری گه رانه وه، کامه ئه کته ر کاریگه ری زیاتری هه یه له بریاردان، وه له کام ئاست بریار ده دریت (خاوه نمال، خیزان یاخود کۆمه لگه). بۆ لیکۆلینه وه له و به ره به ستانه ی رووبه روویان بووه ته وه له ماوه ی گه رانه وه و پاش گه رانه وه یان بۆ شوێنی بنه رته تی خۆیان. بۆ پێوه ری ئاستی گرژیه کانی کۆمه لگه له ناوچه ده ستنيشانکراوه کان، جه ختکردن له سه ر هۆکاره گرنگه کان و ده ستنيشانکردنی ئه کته ره شارا وه کان له گه ل توانستیان بۆ هاندانی سازانیان له نێو گروپه کانی کۆمه لگه.

نوێنه رانی گروپه کانی کۆمه لگه ئاگادارن ده رباره ی چوارچێوه وه هۆکارو دینامیکی هاوبه شی گروپی ریزداریان. له ئه نجامدا، کۆمه لتيک له دیمانه ی جۆری له گه ل سه رکرده کانی کۆمه لگه هه لپێژدراون وه کورتيگه یه کی په سه ندرکراو له م قوناغه ی توێژینه وه. قوناغی دووه م تیروانینی گه راوه کان و ئاواره کان کۆده کاته وه له رینگی توێژینه وه یه کی چه ندی ته واوکه.

"له نێو ئەم ئاواره بوونه نوێه، سه دان هه زار عێراقی گه راونه ته وه بۆ ناوچه ئازادکراوه کان، له کاتيکدا ئه وانی تر ده گه رپنه وه به هۆی هۆکاری ئالۆزی جۆراوجۆر که شایه نی هه لسه نگانديکی وریایه. ئەم توێژینه وه یه گروپی عێراقی به رچاو ده کات له باری ئاواره بوونی درێخایه ن بۆ ئه وانیه ی پشت گوێ خراون له به رژه وه ندی ئه و زانیاریانه ی بېنراوه له سه ر خه لکانی ئاواره بووی نوێ، وه دا بین کردنی تیگه یشتنیک له سه ر ناوچه گه راوه کان و ئه و ئالۆزیانه ی به شداریبووه له ئاواره بوونی عێراقیه کان' هه لپێژده کان بۆ گه رانه وه یان بۆ مانه وه، " سه رۆکی نێرده ی پێکخراوی نیودهولهتی کۆچ عێراق تۆماس فه یس ووی

له هه وێ یارمه تیدان و ئاماده کردنی گه رانه وه ی زیاتر له دانیشتوانی ئاواره کان له عێراق، پێکخراوی نیوده وه له تی کۆچ سه ره پره شتی کاری به گروپی گه راوه کان ده کات، که ده مه زراوه له له لایه ن تیمی مرۆی نه ته وه یه کگرتووه کانی وولات بۆ به ره وپیشبه رینی پینشیا زه کان بۆ حکومه تی عێراقی له لایه ن گه راوه کان کاریگه ری هه بووه وه دا بین کردنی ئامۆژگاری ته کنیکی بۆ هاوبه شه کان، حکومه ت و کۆمه لگه ی مه ده نی بۆ پالپشتیکردنی جیبه جیکردنی گه راوه کان به پێی ستانداردی نیوده وه له تی.

ئەم توێژینه وه به شیکه له م پرۆژه هه شت مانگیه پارهدار کراوه له لایه ن یه کیتی ئه وروپا بۆ به شی کۆمه کی مرۆی و پاراستنی مه ده نی، دوا راپۆرت چاوه رووان ده کریت بلاو بکرتته وه له شوباتی ۲۰۱۷.

بۆ زانیاری زیاتر، تکایه په یوه نډی بکه ن به جینیفه ر سپارکس له ریکخراوی نیوده ولته تی کوچ له عیراق

ئیمهیل: sblack@iom.int؛ موبایل: ۰۷۵۱۲۳۴۲۵۵۰.